

Rapport

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat politieambtenaren van het regionale politiekorps Kennemerland aan hem de mogelijkheid hebben ontnomen om de door hem aangevoerde feiten die betrekking hebben op een incident dat op 6 november 2008 in een ophoudkamer van het hoofdbureau plaatsvond aan te tonen, door het beeldmateriaal dat in die ophoudkamer door een camera van het incident was gemaakt ondanks de op 7 november 2008 door verzoeker ingediende klacht en de later op 15 november 2008 door verzoeker gedane aangifte, niet veilig te stellen.

Toedracht

Op 6 november 2008 reed verzoeker 's morgens vroeg op zijn fiets door Haarlem. Omdat hij zonder licht fietste, kreeg hij van twee politieambtenaren van het regionale politiekorps Kennemerland een stopteken. Verzoeker kreeg te horen dat hij een boete zou krijgen voor het fietsen zonder licht. Verzoeker was het daar niet mee eens. Omdat verzoeker zich niet kon identificeren, werd hij aangehouden en overgebracht naar het hoofdbureau van politie. Hij werd ingesloten in een ophoudkamer. Aan de hand van het paspoort dat door de echtgenote van verzoeker aan de balie werd afgegeven, kon zijn identiteit alsnog worden vastgesteld. In de ophoudkamer wierp verzoeker zijn paspoort in de richting van een politieambtenaar. Het paspoort viel op de grond. Kort daarna kwam een hulpofficier van justitie naar de ophoudkamer. Verzoeker werd door de hulpofficier van justitie naar achteren geduwd. Verzoeker viel als gevolg hiervan op de vloer van de ophoudkamer. Op 7 november 2008 diende verzoeker hierover een klacht in bij de beheerder van het regionale politiekorps Kennemerland. Op 15 november 2008 deed verzoeker aangifte van mishandeling bij een officier van justitie van het arrondissementsparket te Haarlem. De officier van justitie besloot om geen strafvervolging in te stellen. Verzoeker ging tegen deze beslissing in bezwaar bij het Gerechtshof Amsterdam. De korpsbeheerder verklaarde verzoekers klacht niet gegrond. Verzoeker kon zich niet met deze beslissing verenigen en wendde zich tot de Nationale ombudsman.

Visie verzoeker

Volgens verzoeker was hij door de hulpofficier van justitie geslagen en niet geduwd. Verzoeker was van mening dat de camerabeelden van het incident, lopende het onderzoek, beschikbaar hadden moeten zijn. Dat een bewaartermijn zou zijn verlopen, doet hier volgens verzoeker niets aan af. Verder was verzoeker van mening dat de camerabeelden nog tot en met de behandeling van zijn bezwaar bij het gerechtshof, bewaard hadden moeten worden. Nu de camerabeelden niet waren bewaard, heeft de politie Kennemerland zichzelf en verzoeker de mogelijkheid ontnomen om achteraf objectief vast te kunnen stellen wat er precies in de ophoudkamer was gebeurd, aldus verzoeker.

Visie korpsbeheerder en hoofdofficier van justitie

Tijdens de interne klachtafhandeling stelde de korpsbeheerder zich op het standpunt dat camera's die binnen politiegebouwen hangen, slechts bedoeld zijn om de veiligheid van het eigen personeel te waarborgen. Door het observeren van de camerabeelden kan bij het escaleren van een situatie binnen verhoor- en ophoudkamers, snel hulp worden ingeschakeld. Indien het vermoeden bestaat van een strafbaar feit dan wel andersoortige bijzondere gevallen, kan deze termijn op vordering van het Openbaar Ministerie worden verlengd. De korpsbeheerder verklaarde de klacht van verzoeker in de interne procedure niet gegrond.

Ook in hun gezamenlijke reactie aan de Nationale ombudsman gaven de korpsbeheerder en de hoofdofficier van justitie te Haarlem aan dat zij de klacht van verzoeker niet gegrond achten. De hoofdofficier van justitie had naar aanleiding van de aangifte van verzoeker, eind december 2008 aan de politie opdracht gegeven voor het instellen van een intern onderzoek. Daarbij werd tevens navraag gedaan naar mogelijke camerabeelden. De camerabeelden waren op dat moment niet meer beschikbaar omdat de bewaartermijn inmiddels was verstreken. Voor de bewaartermijn worden de richtlijnen van de Wet Politiegegevens gevolgd. Volgens de korpsbeheerder en de hoofdofficier van justitie is de bewaartermijn voor camerabeelden vier weken. In de klachtbrief van 7 november 2008 noch in de aangifte die verzoeker op 15 november 2008 deed, werd volgens de korpsbeheerder en de hoofdofficier van justitie door verzoeker melding gemaakt van camerabeelden. Ten slotte was het te betreuren dat de camerabeelden niet bewaard zijn gebleven, aldus de korpsbeheerder en de hoofdofficier van justitie.

Uitspraak van het gerechtshof

Op 11 december 2009 deed het Gerechtshof Amsterdam uitspraak over het beklag van verzoeker. Het gerechtshof oordeelde dat de politie een verwijt viel te maken dat de camerabeelden, waarop de gebeurtenissen waarop de aangifte betrekking had wellicht waren vastgelegd, inmiddels waren vernietigd. Volgens het gerechtshof kon de politie dit verwijt worden gemaakt omdat zij wist dat verzoeker voornemens was om een klacht in te dienen. Dit oordeel van het Gerechtshof vormt voor de Nationale ombudsman uitgangspunt van de beoordeling van de klacht.

Beoordeling van de klacht door de Nationale ombudsman

Het beginsel van fair play houdt voor overheidsinstanties in dat zij burgers de mogelijkheid geven hun procedurele kansen te benutten. Dit vereiste brengt met zich mee dat de politie naar aanleiding van een klacht of aangifte, politiegegevens waarvan bekend is dat die achteraf aan een objectieve vaststelling van de feiten zouden kunnen bijdragen, voor het verlopen van de bewaartermijn, uit eigen beweging veiligstellen. Dit brengt tevens met zich mee dat de politie ervoor zorg draagt dat de bewaartermijn van die gegevens indien

mogelijk ten behoeve van het onderzoek wordt verlengd.

De Nationale ombudsman is van oordeel dat de stelling van de korpsbeheerder dat de camera's in politiegebouwen alleen bedoeld zijn om de veiligheid van het eigen personeel te waarborgen op zichzelf juist is. Dit impliceert echter niet dat deze camerabeelden niet voor andere doeleinden mogen worden gebruikt. De mogelijkheid bestaat dat een burger een klacht of aangifte doet naar aanleiding van een ingrijpende gebeurtenis waarbij hij tijdens zijn detentie op het politiebureau betrokken is geweest. De Nationale ombudsman is van oordeel dat in een dergelijke situatie op de politie een positieve verplichting rust om zo spoedig mogelijk objectief bewijsmateriaal veilig te stellen. Camerabeelden kunnen eraan bijdragen dat er kan worden opgehelderd wat er is gebeurd. Dit brengt met zich mee dat in een dergelijk geval camerabeelden in weerwil van het verstrijken van de bewaartermijn dienen te worden veiliggesteld, zo nodig na overleg met de officier van justitie.

De Nationale ombudsman concludeert dat het regionale politiekorps Kennemerland de camerabeelden die van de ophoudkamer waren gemaakt, niet tijdig noch uit eigen beweging heeft veiliggesteld. De Nationale ombudsman is van oordeel dat daarmee is gehandeld in strijd met het beginsel van fair play.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Kennemerland, is gegrond wegens schending van het beginsel van fair play.

Onderzoek

Op 9 juni 2009 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer H. te Haarlem, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Kennemerland. Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Kennemerland, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de beheerder van het regionale politiekorps Kennemerland verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. In verband met zijn verantwoordelijkheid voor justitieel politieoptreden werd ook de hoofdofficier van justitie te Haarlem over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar zijn oordeel reden was. De hoofdofficier van justitie maakte van deze mogelijkheid gebruik.

Tijdens het onderzoek kregen enerzijds de korpsbeheerder en de hoofdofficier van justitie en anderzijds verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De hoofdofficier van justitie en de korpsbeheerder berichtten dat het verslag hun geen aanleiding gaf tot het maken van opmerkingen.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond